

LUUSERIKAPINA

T. H. Hukka

Luuserikapina

*Olemme kaikki tavalla tai toisella "luusereita",
joten tämä kirja on omistettu meille kaikille.*

T. H. Hukka

T. H. Hukka

Luuserikapina

© 2015 T. H. Hukka

Kannen kuva: T. H. Hukka

Kannen suunnittelu: T. H. Hukka

Kustantaja: BoD™ Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-318-657-6

On olemassa ihmisiä, jotka ajautuvat muita helpommin syrjään yhteiskunnan veronmaksajamassasta; niitä, joita herkästi nimitetään ”luusereiksi”. Osa näistä syrjäteille kadonneista ihmisistä poikkeaa jo syntyjään muusta massasta. Osa syrjäytyy enemmän tai vähemmän syrjässä elelevän perheensä myötävaikutuksella. Osa haluaakin olla syrjässä. On myös niitä, jotka syrjäytyvät tahdomattaan; tulevat kanssaeläjien syrjimiksi, tavalla tai toisella, milloin mistäkin syystä. Näkökulmasta riippuen syrjäytyminen saattaa näyttää siltä, että kyse on ikuisista häviäjistä. Huonommuudesta. Kyvyttömyydestä. Laiskuudesta. Asennevammoista.

Joskus kyse todellakin on asenteesta; joskus todellisista vammoista, jotka estävät elämästä normien mukaan. Mutta jottei asia olisi liian yksinkertainen, totean, ettei asennevammaisuus ole vain joidenkin syrjäytyneiden ongelma. Mitä muuta kuin asennevammaa on se, että erilaisia, eri taustoista tulevia ihmisiä leimataan ”luusereiksi” ikään kuin kyse olisi eri lajista; jostakin kurjemmasta ja surkeammasta porukasta, jota ei edes tarvitse yrittää kunnioittaa ihmiskunnan edustajina? Eivätkö luusereita ole omalla tavallaan nekin, jotka käyttäytyvät itsekkäästi, pilaavat terveyttään, aiheuttavat pahaa mieltä toisille, törsäävät luonnonvaroja ja rikkovat eettisiä normeja? Minä väitän, että olemme kaikki luusereita. Kukaan ei ole täydellinen. Me olemme parhaimmillammekin vain selviytyjiä, emme sankareita; emme varsinkaan kaikkina elämämme hetkinä, emmekä taatusti ainakaan kaikissa toimissamme. Olisi epäinhimillistä olla täydellinen. Koska kaikki sähläävät, kukaan ei ole toistaan parempi.

Olen epätavallisen herkkä ihminen, ja elän maailmassa, jossa enemmistö ihmisistä ei ole ollenkaan näin herkkiä. Osa on suorastaan omatunnottomia paskiaisia. Jos eläisimme tyrannian alla, minunlaisilleni saattaisi käydä huonosti, koska olen niitä ihmisiä,

jotka eivät aina henno sanoa ”ei”, vaikka joku yrittäisi käyttää kiltteyttäni hyväkseen. Surkuttelisin ehkä tyrannin aiheuttamaa joukkotuhoa, mutten uskaltaisi tehdä mitään asioita muuttaakseni. Toisaalta, jos enemmistö ihmisistä on vain tavallisen tasoisesti herkkää porukkaa, demokratiakin saattaa aiheuttaa tilanteen, jossa vähemmän herkkä enemmistö jyrää meidät erityisherukat alleen. Meidät on helppo jyrätä, koska suuri osa meistä on sitä hiljaista, usein ujoksi ja araksi leimattua vähemmistöä, joka liian usein kärsii hiljaa, vaikka tiedostaakin olosuhteitten epäkohdat. Tai sitten olemme niitä tunneherkkiä, jotka ehkä pitävätkin ääntä itsestään, mutta tulevat väärinymmärretyiksi ja leimatuiksi jopa lääketieteellisillä diagnooseilla. En siis oikein usko demokratian voimaan. Jos enemmistö saa päättää, muttei osaa ajatella, ymmärtää ja myötäelää sitä, miten päätökset vaikuttavat tiettyihin vähemmistöihin, takaako demokratia muka kaikille hyvinvoinnin?

Koska olen poliittisesti sivistymätön ihminen, en oikein ymmärrä tätä kuviota. Enemmistö ihmisistä ajattelee lähinnä omaa etuaan, ja muitten etua vain jos siitä on itsellekin etua. Erityisen sensitiivinen vähemmistö ajattelee myös muita. Herkut ihmiset huomaavat sellaisia asioita, jotka jäävät helposti huomaamatta itsetyytyväisiltä ja menestyviltä kanssaeläjiltä. Koska herkkä ihminen näkee, kuulee, kokee ja tuntee enemmän, ja myötäelää enemmän, hän haluaa ajatella asioita yhteisen hyvän kautta, jottei kukaan joutuisi kärsimään. Monet meistä ”luusereiksi” leimatuista ovat herkkiä, ja olemme ehkä olleet arkoja, masentuneita ja ahdistuneita, mutta emme ole pohjimmiltamme lääketieteellisesti ”sairaita”, vaikka olemmekin biologisesti erilaisia kuin ne, jotka mennä porskuttavat mukana maailman menossa. Meistä kyllä voi tulla ”sairaita”, jos meiltä vaaditaan samanlaista suoriutumista kuin kovapintaisemmilta kanssaeläjiltä. Liian monet kärsivät tälläkin hetkellä, koska yhteiskunta vaatii liikaa. Länsimainen, talouskasvun varaan laskeva kulttuuri tekee meistä monet sairaiksi; niin henkisesti kuin fyysisesti. Se tuottaa pahoinvointia ja luo leimoja ihmisiin, jotka kär-

sivät tällä pallolla, eivätkä halua elää samalla tavoin kuin enemmistö elää. Jossain taustalla jotkut hyötyvät toisten ponnisteluista niin sanotun ”menestyksen” eteen. Jotkut keräävät taloudellisen voiton; piittaamatta kärsimyksestä, jota ”menestyksen” ja talouskasvun tavoittelu matkan varrella tuottaa toisille; piittaamatta myöskään luonnonvarojen ehtymisestä, ilmaston saastumisesta, elinolosuhteitten tuhoutumisesta...

Joskus tulee aika sanoa EI. Minulle se on tänään. Tämä on kapina kovuutta, ahneutta ja itsekkyyttä vastaan. Tämä on kapina kilpailua, luokittelua, syrjintää ja myötätunnottomuutta vastaan. Ja jos kaikki ymmärtäisivät olevansa pelkkiä luusereita, kaikki voisivat tulla mukaan luuserikapinaan; paremman yhteiskunnan, paremman maailman puolesta.

I. LUKU:

Onko ruoho vihreämpää aidan takana?

”Mikä on permakulttuuri?”

Kymmenvuotiaan pikkusiskoni vakavan pohdiskeleva ääni havahdutti minut euforisesta uppoutuneisuudesta, johon olin takapihamme hiljaisuudessa sen kummemmin ponnistelematta vajonnut. Olimme asettelemassa pikkukivistä ja rimanpätkestä labyrinttia kitukasvuiseen nurmikkoon kaivamani matalan kuopan keskelle.

”Mikä? Permakulttuuriko? Ei aavistustakaan”, sanoin vähän hajamielisesti. ”Mistä sie semmoista oot kuullut?”

”Naapurintäti sanoi siitä miehelleen eilen”, Siiri selitti vilkaisten minua suunnilleen yhtä arvioivasti kuin kokenut psyykenasiantuntija.

”Salakuuntelitko sie naapureita?” kysyin irvistäen hänelle isoveljellisen nuhtelevasti noin kymmenen vuoden ikäeron turvin. ”Et kai mennyt niitten tontin puolelle?”

”En, kun olin ihan aidan vieressä, eikä ne nähneet mua. Niillä oli varmaan joku perheriita kun ne vähän äksyili toisilleen. Se setä sanoi, että kannattaisi hoitaa istutukset kuntoon, ettei ala näyttää samalta kuin naapurin pihassa. Siihen se täti sanoi, että jos se setä olisi yhtään ajattelevaisempi, se ymmärtäisi, että permakulttuurin mukainen pihamaa on parempi kuin joku paskantärkeilevän nero-patin statussymbolipuutarha. Tai jotain sinnepäin.”

”Häh, sanoiko se oikeasti paska? Se täti siis sanoi paska?” kysyin hämmästyneenä, koska se naapuriin vastikään muuttanut nuori nainen ei vaikuttanut kaukaa katsottuna erityisen rahvaanomaiselta tai karkeakieliseltä. Me asuimme vanhahkossa yksikerroksisessa omakotitalossa, jonka ympärille oli muodostunut vuosien mittaan vielä kohtalaisen puistonomaisena säilynyt taajama-alue uusine omakotitalotontteineen ja kaksikerroksisine rivitaloineen. Se elitis-

tisen iso naapuritontti oli vielä pari vuotta sitten ollut pieni metsikkö, jossa olin käynyt leikkimässä Siirin kanssa Frodoa ja Samia. Edellisenä kesänä metsikkö oli pistetty sileäksi, ja maapohja oli myllätty, muotoiltu ja pengerrytetty. Tontille oli noussut valkoinen tiilitalo, ja ympärille oli rakentumassa tyyliin sopiva pihamaa tekonurmiseen, istutuksineen ja näyttävine kivetyksineen. En kuitenkaan kantanut avointa kaunaa niitä tontille asettuneita uudisrakentajia kohtaan, vaikka muutaman kerran saatoinkin leikkipaikan katoamista itsekseni harmitella.

”Sanoi se, siis paskantärkeilevä”, Siiri totesi virnistellen tyytyväisenä. ”Kuulostaa ihan käyttökelpoiselta sanalta!”

”Älä sano sitä äidin kuullen kuitenkaan. Permakulttuurista saat sanoa äidille, muttet siitä paska-sanasta”, sanoi yrittäen näyttää kohtalaisen vakavalta. ”Äläkä sano siitä myöskään Annille.”

”No joo joo”, Siiri ärähti vähän pettyneesti. Hän luultavasti opettaisi sanan viisivuotiaalle siskolleen heti tilaisuuden tullen, koska hänen mielestään oli epäreilua, jos aikuiset saivat puhua eri kieltä kuin lapset. Kyseinen pikkusisko, siis Anni, tuli juuri takaovesta ulos ja jätti tapansa mukaan oven auki, ja kuten lähes joka kerta, äiti huusi sisältä hänen peräänsä, että ”laita ovi kiinni”.

”Anni, laita ovi kiinni! Itikoita menee sisälle”, huusin pihan puolelta. Anni tuijotti minua ensin vähän hölmönä, koska hän oli usein jotenkin uppoutunut oman päänsä sisältöihin. Naamanilmeestä huomasin, missä vaiheessa hän tajusi, mitä hänelle yritettiin viestiä. Silloin hän kääntyi, kipitti kiltisti takaisin oven luo, työnsi sen kiinni ja juoksi sitten luoksemme naama ketsuppisena. Hän oli pääosin rauhallisempi tyttö kuin isosiskonsa, eikä lainkaan tyhmä, vaikka vaikutinkin välillä siltä, ettei muka tajuaisi, mistä toiset puhuvat. Epäilen, ettei hänellä vain yksinkertaisesti kiinnostanut kuunnella toisten höpinöitä, jos hänellä oli kiinnostavampia asioita omassa mielessään.

”Siun naama on ihan sotkuinen! Etkö sie muistanut taaskaan pyyhkiä sitä?” Siiri kysyi ja alkoi pyyhkiä Annin naamaa oman paitansa hihaansa. ”Näkikö äiti?”

”Ei... Se ylittää nukkua”, Anni sanoi ja alkoi inistä, koska Siiri varmaan hankasi hänen naamaansa liian kovaa.

”Hei, varovasti, ettei satu nahkaan! Laittakaa nuo loput kivet miten haluatte, niin mie käyn hakemassa sinne labyrinttiin muutamaman rotokan”, sanoin, nousin vähän rähjäisiä kotihousujani pudistellen ylös maanrajasta, ja suuntasin sitten pihan takaosassa lojuvaa vanhahkoa puupinoa kohti. Oli suunnaton helpotus, ettei Anni syönyt enää pikkuesineitä. Joskus ei olisi voinut kuvitellaakaan leikkivänsä hänen kanssaan pihanurmikolla tai jättävänsä heitä hetkeksikään keskenään minkään pikkukivikasan viereen. Oli kulunut lähes kolme vuotta siitä, kun isä lähti ulkomaille töihin ja jäi sille tielleen. Anni oli ollut silloin kaksivuotias, eikä kovin selvästi muistanut isäänsä. Äiti oli potenut uupumusta ja masentuneisuutta jo aiemminkin, oikeastaan niin kauan kuin muistin. Isän lähdön jälkeen hän oli jäänyt kokonaan työelämästä pois. Julkinen syy oli se, että hän hoiti lapsiaan kotona. Mutta todellisuudessa se, joka lapsia enimmäkseen hoiti, olin minä. Äiti hoiti häthätää itsensä ja osan kotitöistä. Minä olin ainoa mies talossa; parikymppinen koulutusuralta syrjäytynyt nuorimies, jonka elämäntehtävä ilmeisesti oli toimia isänsä korvikkeena kahdelle pikkutyölle ja taloudenhoitoapuna työkyvyttömälle yksinhuoltajaäidille.

Asian tiedostaminen tuotti ajoittain lieviä ahdistuksentunteita, joten mielelläni siirsin ajatukseni muihin asioihin. Ei ole kovin mieltäylentävää ajatella olevansa syrjäytynyt ja pudokas, epäonnistuja, yhteiskunnan elätti tai muuta vastaavaa. Ehkä siksi tuli välteltäviä tilanteita, joissa tiesin joittenkin ehkä nimittävän minua siten; siis mielessään, ei ehkä niinkään päin naamaa. Minulla oli onnekseni mielekkäämpääkin tekemistä, kuten pikkusiskojen kanssa leikkiminen ja heidän leikkiensä varustelu. Joku talossa pistäytynyt vieras luuli minua joskus henkisesti kehitysvammai-

seksi, kun tapasi minut lattialta rakentelemasta legotaloa siskojen kanssa. Äiti ei edes ymmärtänyt sitä väärinkäsitystä, eikä siksi tajunnut, miksi aloin äännellä kummallisesti ja käyttää lapsenomaisia ilmaisuja. Siskoja esitykseni nauratti, ja itsekin nauroin jälkeinpäin koko hommalle. Mutta kuten sanotaan, ylettömän naurun takaa saattaa löytyä salattu suru, ja ehkä minulla eli jossain sisäisessä umpiopakastimessa pelko siitä, että minua itse asiassa pidettäisiin jollain tapaa vajaakuntoisena, jos yrittäisin pärjätä ulkomaailmassa niin sanottujen normaalielävien ihmisten säännöillä.

”Tuotko sie niitä rotokoita?” Siiri ehti huutaa ennen kuin silmiini sattui yhtään isompaa ötökkää.

”Ei vielä näy. Tehkää vain se labyrintti valmiiksi, ja käykää sitten sisällä juomassa vettä, ettei tule nestehukka”, huusin. Naapurin puolelta alkoi kuulua pienen lapsen itkua. En ollut vielä nähnyt sitä pikkuihmistä kovin läheltä, mutta arvelin, ettei se vielä osannut kävellä. Luultavasti se oli taas rattaissa puutarhassa, ja nuori rouva varmaan ahersi taas kukkapenkkien ja istutusten kimpussa. Hänestäkään en ollut nähnyt paljoa muuta kuin selän ja pitkän, ruskean poninhännän. He olivat asettuneet uutukaiseen taloonsa sinä keväänä, ja ilmeisesti heidän pääasiallisin vapaa-ajan projektinsa oli laittaa rahalla ja nuoren rouvan tuskanhiellä kaupungin upein pihapuutarha. Tai ainakin isännän suunnitelmana oli luoda jotakin statusta nostattavaa. Rouvasta en osannut sanoa. Olin kuullut hänen joskus mutisevan sille pikkulapselleen jotakin hieman kriittisiä kannanottoja liittyen puutarhatöihin. Eikä sitä isäntää näkynyt paljon koskaan pihalla töitä tekemässä. Se tyyppi kyllä seisoskeli joskus pihalla ja puhui epäilemättä viimeisintä mallia olevaan puhelinvärkkiinsä, tai sitten istui takapihan terassilla naukkailemassa jotain. Jos pikkuipana itki rattaissa, tyyppi ei hievahtanutkaan. Hän vain kuului huutavan: ”Andrea, Eemeli itkee!” Ja sitten nuori äiti kiirehti hakemaan lapsosensa, ja Luojan kiitos itku lakkasi melko pian.

Minun on yleensäkin vaikea sietää kärsivien lasten ääniä. Sillä hetkellä, siis kun kaivelin vanhaa puupinoa ötököitten näkemisen toivossa, ihmettelin vähän, miksei naapurinrouva mennyt hätiin, kun se pikkulapsi oli ihan selvästi hätäntynyt. Keskeytin ötökän-metsästyksen ja otin muutaman askelen lähemmäs aitaa. Sitten rohkaisin mieleni ja kurkistin puskien läpi naapurinpihaan. Se pikkuipana itki rattaissaan. Hänen äitinsä käveli edestakaisin etupihalla, ilmeisesti kännykkä korvalla, elehti kiivaasti ja tuntui kovasti selittävän erimielisyyttään jossain asiassa. Ehkä hän ei oman kiukkuisen ja äänekkään puheensa takia kuullut lapsen itkua tai pystynyt reagoimaan siihen. Pikkuipanan rattaissa kiinni oleva aurinkovarjo oli keikannut, ja aloin epäillä, että hänen sormensa tai kätensä oli nipistynyt jotenkin, koska itku muuttui yhä tuskaisemmaksi. Nolotti edes ajatella sitä mitä olin tekemässä, mutta kaivauduin puskien läpi, ylitin matalan, lähinnä symbolisesti tonttien välistä eroa ilmentävän aidan, ja loikin sitten sekalaisten kivantojen ja keskeneräisten istutusten yli ja ohi lastenrattaitten luo.

Penska lopetti itkunsa silkasta säikähdyksestä, mutta jatkoi sitten tuskaisaa yninää kunnes olin nostanut aurinkovarjon pystyyn. Sen varsi oli puristanut ipanan sormia käsinojaa vasten. Yninä vaimeini, kun aloin tutkailla lapsukaisen sormia tarkemmin. Niissä oli painauma, joka muuttui siinä katsellessani valkoisesta punertavaksi, muttei luultavasti sen pahempaa vammaa.

”Helpottiko, pikkumies?” kysyin virnistellen. Pojan alahuuli vähän väpätti, silmät tuijottivat minua suurina ja laajoina, ja poskilla oli kyyneleitä. Ilvehdin ensin surullista ja sitten hymyilevää, ja poika tuijotti minua lähestulkoon kypsän ihmisen oudoksuvalla ilmeellä. ”Äiti tulee kohta ja puhalttaa sormiin, ei hätää...”

”Anteeksi, mutta... oliko... siis mitä...”

Naapurintädin ääni kuului yhtäkkiä ihan läheltäni; hän olikin hipsinyt siihen viereeni ja katseli minua hieman epäluuloisesti, kasvot punehtuneina ja käsi yhä puristuneena kännykän ympärille. Siitä saattoi päätellä yhtä jos toista. Ensinnäkin hän ehkä luuli

minua pedofiiliksi, joka meinasi siepata hänen lapsensa, toiseen hän oli vihainen sille, jonka kanssa oli viimeksi puhunut puhelimesta, ja kolmanneksi, häntä nolotti puhutella minua. Mutta ”täti” on aika harhaanjohtava nimitys ihmisestä, joka on ainakin suunnilleen ikäiseni. Siirin ja Annin silmissä hän tietenkin oli ”täti”, mutta minusta hän oli silmiinpistävän nuori ollakseen sellaisen luksustalon emäntä ja äiti. Nyt kun näin hänen kasvonsa, totesin lievästi hämmentyen, että hän oli miellyttävämmän näköinen kuin olin antanut itseni kuvitella. Mutta tavallaan sekin on makuasia, eikä sillä pitäisi olla niin paljon väliäkään, paitsi että minä pidin hänen naamastaan, joskaan en niin paljon hänen epäluuloisesta ilmeestään.

”Mie huomasin, että tuo aurinkovarjo oli keikannut, ja pojan sormet oli siinä välissä. Ja tulin nostamaan sen, kun arvelin, ettet sie huomannut sitä... Tai siis et ehkä kuullut pojan itkua, tai pääsyt just heti puhelimesta irti... Öö... Anteeksi kun tunkeuduin pihalle luvatta”, sanoin. En uskaltanut hymyillä yhtään, vaikka olin hetki sitten virnistellyt sille pikkuipanalle ihan pellemäisesti. Hän katsoi äkkiä poikaansa, kumartui tämän puoleen tarkistamaan sormet, nosti pojan syliin, pussaili ja halaili tätä ja puheli kaikenlaista yhtä nössöä kuin minä ehkä pahimmillani olen puhunut pikkusiskoilleni. Katselin kaikkea sitä aika hämmentyneesti ja toisaalta ehkä jopa hieman ihaillen, koska jostain syystä hellä äidillisyyys herätti minussa positiivista latausta. Pikkuipana rauhoittuikin ja alkoi nuuhkia huvittavasti äitinsä kaulaa. Siinä vaiheessa tajusin seisovani siinä ilman mitään järjellistä asiaa, miksi pitäisi siinä vielä seisoa, ja hän kääntyi katsomaan minua.

”Kiitos huomaavaisuudesta”, hän sanoi vakavana. ”Eikä miulla haittaa vaikka tunkeuduit pihalle luvatta. Ihan sama vaikka polkisit kaikki istutukset ja potkisit systeemit sekaisin, kunhan lapselle ei satu mitään.”

”Aha, no, eipä kestä... Mutta... No, mie menen tästä takaisin ennen kuin pikkusiskot alkaa ihmetellä”, sanoin ja aloin pälyillä

ihan vain jonnekin suuntaan, kun tuntui kiusalliselta katsella häntäkään ihan suoraan. Hän ei ollut ollenkaan sellainen naapurin nuorirouva kuin olin kuvitellut. Olin luullut häntä jotenkin hienos-televammaksi, jonkinlaiseksi snobiksi. Tuon asian ajattelevainen aikaansai sen verran pitkän seisahduksen toimintaani, etten sitten kuitenkaan vielä lähtenyt minnekään, vaikka sanoin lähteväni. Siinä ajassa se pikkuipana kääntyi äitinsä kaulan suunnalta katso-maan minuun, osoitti minuun päin sormellaan ja sanoi ”iti”. Hänen äitinsä lehahti punaiseksi, ja minulta pääsi hermostunut naurahdus.

”Oho. Eemeli on oppinut ihan vasta äskettäin ensimmäisiä sano-ja, ja nyt se sanoo kaikkia miespuoliseksi tunnistamiaan ”itiksi”,” hän selitti aika nolostuneesti naurahtaen.

”Ai, niin no, eihän se mitään... Hyvä että sentään olen miespuo-liseksi tunnistettava!” totesin ähkäisevästi. ”Mutta siulle voi tietys-ti tulla vähän kiusallisia tilanteita julkisella paikalla ollessa...”

”Niinpä”, hän mutisi. Siinä vaiheessa älysin karata paikalta. Yri-tin olla polkematta mihinkään istutetulta vaikuttavaan kasvustoon ja kompuroimatta työkaluihin, kun kiirehdin kotipihan puolelle. Oloni oli jotenkin hytisevä; hermostoni oli vieläkin ylikierroksilla tapauksesta, ja tarvitsin rauhoittavaa tekemistä. Jatkoisin siis ötö-köitten etsimistä ja yritin olla analysoimatta tapausta enempää, koska se selvästikin meinasi vaivata minua liikaa. Siskot olivat käyneet kiltisti juomassa vettä ja odottivat malttamattomasti mi-nun tuovan heille ötököitä. Puolen tunnin sisällä löysinkin pari kovakuoriaista ja vein ne heille labyrinttiin. Jonkin aikaa seu-rasimme, miten ötökät käyttäytyivät labyrintissa ja toisiaan kohda-nessaan. Sitten tajusin kellon olevan niin paljon, että piti lähteä käymään kaupassa. Otin siskot mukaan sillä ehdolla, etteivät he kinuaisi mitään ylimääräistä. He olivatkin harvinaisen kiltisti kau-passa, paitsi että Anni sanoi pois lähtiessämme vähän liian kovalla äänellä jotain ”hupsusta sedästä, joka makaa peliä vasten”. Aika usein siellä nimittäin oli tyyppi, joka pelasi peliautomaatilla ja oli yleensä niin voipunut, että suorastaan roikotti osaa painostaan

peliautomaattia vasten. Hän oli haus kannäköinen, mutta ehkä vähän ongelmainen nuorimies, jonka saattoi silloin tällöin nähdä löntystelevän kotimme ohi epämääräisiin kellonaikoihin.

Seuraavan kerran tapasin ”naapurintädin” kotimme lähellä olevalla leikkipaikalla pari päivää myöhemmin. Hän kiikutti Eemeliä vauvakiikussa, ja Anni halusi viereiseen kiikkuun.

”Moi”, sanoin tunnustelevasti. Hän vilkaisi minua vähän säpsähtäen ja hymyili ihan aavistuksellisesti.

”Ai... moi. Nämäkö on siun pikkuskot?”

”Niin. Anni on viisi ja tuo Siiri, joka roikkuu liukumäen reunasta, on kymmenen”, selitin. ”Miten vanha tuo siun Eemeli on?”

”Vuoden. Ai sie muistat että sen nimi on Eemeli”, hän totesi jotenkin yllättyneenä. ”Hassua... kun oma isänsäkään ei aina sitä muista.”

”Ai ei, oho... No... Se miehesi varmaan on niin paljon pois kotoa, siis leipää tienaamassa... Mutta mie kun oleilen siinä naapurinpihassa joutilaana päivät pitkät, niin oon mie kuullut jonkun kerran siun mainitsevan Eemelin nimen”, totesin aika häkeltyneenä, ja tyrkin Annille vauhtia samaa tahtia kuin hän kiikutti Eemeliä. Hän ojensi minulle toista kättään siinä kesken kiikutuksen, ja tartuin siihen tajuttuani, että hän ehkä halusi tervehtiä ja esittäytyä.

”Andrea Kettunen”, hän sanoi.

”Öö, Reko Hukka”, sanoin, ja Anni potkaisi minua kiikusta käsin, kun en kättelyn ollessa kesken saanut annetuksi hänelle kunnon vauhtia. ”Hei, ei saa potkia! Nyt pidetään rauhoittumistauko ennen kuin annan lisää vauhtia.”

”Mikä se on se pelmakulttuuli?” Anni kysyi, kun kiikun vauhti pysähtyi. Andrea alkoi nauraa.

”Jaa, taitaa aika hyvin kuulua naapuriin miun jutut! Miun käsittääkseni se tarkoittaa semmoista mahdollisimman luonnonmukaista puutarhanhoitoa, ettei käytännössä tarvitse tehdä mitään. Annetaan vain luonnon etsiä oma tasapainonsa, ja kerätään hyödyksi sitä mitä se tuottaa”, hän selitti.

***“Tervetuloa luuseri-iltaan!
Oletko syrjäytynyt normielämän raiteilta?
Koetko epäonnistuneesi muitten silmissä?
Oletko pettynyt itseesi?”***

Mitä tapahtuu, kun vähän hörhön näköinen yhteiskunta-aktivisti Uoti-Ilari jakaa kutsun ”luuseri-iltaan” Rekolle, joka asuu itäsuomalaisessa lähiössä yksinhuoltajaäitinsä ja pikkusiskojensa kanssa? Reko ei oikeastaan haluaisi ajatella olevansa mikään ”luuseri”, mutta kun naapurin nuori perheenäiti Andrea pyytää turvamieheksi luuserien tapaamiseen, miten kunniasta voisi kieltäytyä? Andrean IT-neropatti avomies Jere rakentelee omaa idylliään taloutensa noususuhdanteeseen luottaen, mutta jotakin puuttuu; kenties trendikäs, edustava vaaleaverikkö? Jere tuskin ainakaan kaipaa pihalleen lisää luusereita norkoilemaan; etenkin mitään ADHD- oireista soskun elättiä, masentunutta tekstiilialan ihmistä tai työtöntä luomupuutarhuria, puhumattakaan mistään nenärenkaisuista, aggressiivisista tytöistä, tai rikosrekisterin omaavista, kiihkomielisistä anarkistinaluista. Mutta riittääkö koristeita pitämään tunkeilijat loitolla?

”Luuserikapina” on humoristisella otteella kerrottu tarina nykypäivän kuolemanvakavista teemoista; nuorten syrjäytymisestä ja elämäntavan vaikutuksesta globaaleihin elinolosuhteisiin. T. H. Hukka on mielenterveystyössä toimiva psykologi, joka kirjoittaa blogeja ”Mieli Hukassa” ja ”Luuseritarinoita”.

